

VALENTIN BYL DESÁTNÍKEM, VOJÍN SPROSTÝM vojákem a Veselín byl bubeníkem. Valentinu se nechtělo poslouchat rozkazů strážmistrových, Vojínovi se znechutily hrubosti desátníkovy a Veselín nechtěl bubnovat podle taktu plukovního tambora. I usnesli se vespolek, že dají sbohem subordinací a že budou svobodnými chlapíky. Jednoho dne zrána hledali spoludruzi desátníka, prostého a bubeníka, ale ti byli již daleko od pevnosti vzdáleni.

Šli oni zatím dlouhým lesem a byli veselí, jako pták, když z klece vyletí. Potravu měli v tlumokách, a tudy si z toho mnoho nedělali, že je noc přepadla, když ještě konec lesa nedošli. Nocování pod širým nebem na měkkém mechu nebylo jim protivné. Druhý den se ale již mrzeli, že posud z lesa vyváznouti nemohou, a třetí den nastala starost, neboť se hlad ozýval a potrava byla již došla. K štěstí počal les řídnout, k večeru téhož dne přišli do oudolí, v němž kromě zbořeného hradu žádné jiné obydlí lidské nespatriili.

„Není nic platno, hoši, musíme v tomto údolí přenocovat s hladovými žaludky. Dále jíti nemůžeme, noc je tmavá a cesta nepovědomá,“ řekl Valentin, když byli údolí přehlídli.

„Vlezeme tedy do toho hradu, a je-li tam nějaký zaklený duch, vysvobodíme ho.“ „A on nám musí dát poklad,“ navrhl Vojín a kráčel za Valentinem.

„Já bych dal poklad i s hradem za řádný oběd, tak jsem hladový,“ bědoval bubeník. Mezitím přišli až k rozbořenému hradu, do něhož vlezli. Kráčejíce prvním dvorem a druhým přišli do chodeb, zbloudili a octli se ve velké síni, kde stál uprostřed stůl, na němž bylo pro tři osoby prostřeno, jídel a pití hojnost, jakoby pro ně přichystáno.

„Kamarádi, tady musí vskutku nějaký duch vězeti.

Slyšel on bezpochyby, co jsem řekl, přilákal nás sem, a až se najíme, okáže se nám a o nějakou službičku nás požádá,“ ozval se Vojín, když spatřil stůl s jídlem.

„Až se najím, udělám, očkoli mne požádá, ale s hladovým žaludkem nejsem k ničemu schopen,“ odušil Veselín, a již měl tlumok se zad a seděl u stolu.

„Mně se všecko zdá, že by vám žerty přešly, kdyby vskutku duch se okázal; ale tuším, že zde duchové bydlí, kteří si v dobrodružství libují, a přijdou-li nyní domů, nepřivítají příliš vlídně nezvané hosti,“ namítal Valentin, nejmoudřejší ze všech. Proto ale přece také ke druhým sedl, neboť měl hlad i žízeň a krmí lákalo.

Když se dosyta najedli a napili, začali teprv na mysli přemítat, co by bylo dělat, kdyby se loupežníci vrátili. Zbraně neměli kromě holí a v síni také žádných nebylo. Najednou však utichli, neboť se dvěře otevřely a do nich vešly tři černé panny, tváří černých i šatů.

„My jsme majetnice tohoto zámku,“ pravila ta největší z nich, „dvě stě let čekáme již na vysvobození, ale posud se to žádnému nepovedlo, aby nás vazby zbavil. Chcete-li se vy, mládenci, o to pokusit, povím vám, jak se to státi může, nechcete-li, musíte tu chvíli zámek i krajinu opustit, aby se vám nic zlého nestalo.“

„Je-li v naší moci, oč žádáte, chceme s radostí o vaše vysvobození se postarat. Zmužilosti máme dost, není-li pravda, kamarádi?“ odpověděl pannám Valentin, obrátiv se při posledních slovech ke svým spoludruhům. Těm ovšem, když k činu přišlo, hrdinské vychloubání od huby tak nejelo jako dříve, ale přece jim vojenská ctižádost tolik ducha dodala, že svému kamarádu zmužile přisvědčili.

„Vězte,“ počala opět panna, „že musíte po tři noci s námi spát. Jste-li muži slušného chování a po ty tři noci se nás nedotknete, tedy nás vysvobodíte. Potom se staneme opět bílými a krásnými, jako jsme dříve byly, roz-

bořený hrad bude opět krásným zámkem a celé oudolí jedna zahrada. Budeme-li se vám líbit, stanete se pány toho všeho, ne-li, dáme vám zlata, co jen unesete, a věčně vám zůstaneme vděčnými dlužnicemi. Nyní vidíte, že naše vysvobození těžké není a jen od slušného chování vašeho závisí.“

„Toho se do nás nadítí můžete,“ ubezpečoval Valentin. „Rád bych, panno, za vás ten nejtěžší skutek vykonal, bych vám svou vděčnost za vaši vlídnou hostinnost najevo dal.“ Tak zdvořile doložil a pannám se poklonil, které odcházely.

„Ty bys nám byl krásně posvítíl s tvým nabídnutím. Jak kdybychom se byli museli se zlými saněmi a s draky potýkat?“ káral Vojín Valentina, když byly panny odešly.

„Já spolehal na vaše vychloubané hrdinství. Ostatně nemyslete, že je tato úloha lehčí než ona, kterou tys sobě, Vojíne, představoval. Jméno hrdiny si můžete i nyní zasloužit.“

„Věru lehká zásluha,“ smáli se druzí a hotovili se na lože, které pro ně ve vedlejších pokojích přichystány byly. Každý lehl do jednoho a všickni chtěli bdít, až panny přijdou. Vojín a Veselín brzy usnuli, jen Valentin viděl, když se panny přiblížily a tiše každá vedle jednoho lehla, ta největší k němu. Stavě se, jako by spal, konečně vskutku také usnul a odpočíval s druhými až do světlého rána. Probudivše se, viděli již místa po svém boku prázdná. Vstali tedy a do jídelní síně vkročivše uzřeli snídání již na stole. Po snídání přišly panny do síně a již byly bělejší než předešlého dne.

„Ani dnes, ani zejtra nesmíte ze zámku vyjít,“ řekla zase největší z nich. „Aby vám tedy nebyl čas dlouhý, vejděte do vedlejšího pokoje a bavte se dle chuti.“

Po těch slovích zmizely. Vojínové vešli do pokoje naproti ložnici; tam byla schránka s knihami, stůl, na němž

ležela šachovnice, kostky i karty a tři hromádky zlatých peněz. Na druhé straně zase stály a ležely všechny hudební nástroje, které toho času panovaly. Dle zvyku sáhli hoši k zábavám, které na stole ležely, a bavili se hrou, až byl čas k obědu.

„Takové živobytí bych si přál až do smrti,“ prohodil Veselín, když sedali k tabuli, jakou jen knížata mívají.

„Budeme-li se tak chovat po nastávající dvě noci, jako jsme dnes dokázali, tedy nás takové živobytí nemine,“ odpověděl Vojín.

„Ale rád bych věděl, co by se nám stalo, kdybychom se tak nechovali?“ řekl zase Veselín.

„Je-li ti živobytí milé a chceš-li ho v rozkoši užívat, tedy nemysli na to, sice se ti zkouška draze vyplatí,“ káral Valentin.

Po obědě bavili se opět ve vedlejších pokoji až do večera a potom ulehli. Tu noc nespal žádný z nich, když panny přišly, ale ani jednomu nenapadlo dotknouti se jich. Ráno, než se probudili, byly opět panny z postelí zmizely. Po snídání vešly k nim již o mnoho bělejší, a děkující prosily, by také poslední noc ještě slušně k nim se chovali, což všickni vespolek přislíbili.

O polednách, když se byl Veselín hodně ohnivého vína napil, ptal se kamarádů: „Ale rád bych přece věděl, co by se mi stalo, kdybych mojí panně hubičku dal; o hrdlo bych snad nepřišel?“

„Nu zkusme to, copak nám mohou ty slabé panenky udělat?“ navrhl Vojín, na něhož vínko též mocně oučinkovalo.

Jediný Valentin, jsa docela střízliv, kamarády své přísně káral a jim domlouval, aby takových žertů nechali, až konečně umkli.

Když bylo ale po večeri, pošeptal Vojín Veselínovi, aby to však Valentin neslyšel: „Až třikrát na postel klepnu,

dej tvé panně hubičku, já to také udělám,“ a Veselín přisvědčil, že tak učiní.

Nežli ulehli, upomínal Valentin oba k slušnému chování a přesvědčen, že ho uposlechnou, položil se do postele. Za minutu přišly opět panny a polehounku vedle nich lehly. Valentin se ani nehýbal. Již se mu oči k spánku svíraly, tu slyší třikrát klepnout, hned nato bolestné vykřiknutí, udeření a zatřesení celého hradu, že nemyslil jinak, než že celý svět na něho se sype.

Právě když se chce vzchopit, cítí, že ho drží hebká ruka a že stojí v krásné zahradě, vida vedle sebe sličnou pannu, která s ním byla spala. Ale opět byla tak černá jako dříve.

Smutným hlasem řekla Valentinovi: „Kdybys byl tak věrolomným býval jako tvoji druzi, již by bylo tvého života konec, žes ale ničemností jejich nevinen, nedala jsem tobě zahynout. Já vím, že bys mne byl rád vysvobodil, a chci tobě býti vděčnou.“

Uprostřed té překrásné zahrady stál stříbrný strom a ten měl zlaté listí na sobě, které se, jak vítr vanul, pohybovalo a tím pohybováním líbě znějící tóny vydávalo, takže vespolek tu nejkrásnější harmonii tvořilo. Panna sáhla na strom, utrhla jeden z těch lupínků, a podajíc ho Valentinu, pravila: „Dar ten si dobře uchovej. Po třikráte můžeš tím lupínkem toho, kdo ti nejmilejší na světě, k životu vzkřísit, když mu ho na srdce položíš. Kdybys měl sám umřít, musí ti ho dát věrný přítel na srdce. Nyní pojď, déle tu zůstat nesmíš; až tě zpátky vyvedu, neobracej zraků svých zpět do údolí a jdi rovnou cestou dále.“

Po těch slovích vedla ho ze zahrady. Když přišli ale k hradbě, shýbla se, zdvihla do hrsti kamenů a dala je Valentinovi řkouc: „Ty tě před nouzí zachrání!“ Potom ho provodila tmavou chodbou dále, až se opět světlo ukázalo, a než jí mohl vojín díky své za všeliké dobrodiní vzdát, stiskla mu ruku a zmizela.

Všecko by se mu to zdálo býti jako sen, kdyby nebyl měl dary v kapse a kamarády nepohřešoval. Litoval jich, ale také se mrzel, že se tak marně o život připravili a ubohé panny nevysvobodili. Na příkaz panny vzpomenuv krácel, ani se neohlédna, kupředu a o polednách přišel do jednoho města. Posud se nebyl na kameny podíval, které mu byla panna dala. Teprv nyní je vytáhl; ale jak se podivil, vida samé drahé kameny, mezi nimiž i diamanty. Dobře je zase schoval, a když se přesvědčil, že s penězi, co u sebe měl, na kolik dní vystačí, šel do hospody a dal si dobrý oběd udělat. Po obědě pustil se opět dále a tak chodil kolik dní, přešel několik městeček a dědin, až se dostal do jednoho většího města, kde se mu velmi líbilo.

Umínil si, že se dá k některému kupci do služby za mládeuce, a dostane-li dobré místo, že tu zůstane.

I poštětilo se mu, že ho brzy jeden kupec přijmul, který měl sice pěkný krám, ale mnoho dětí, a tudy mu ročního platu mnoho dáti nemohl. Valentin ale docela žádného platu nežádal a řekl kupci, že on je při kupectví jen z pouhého zalíbení. Vlastně chtěl jen něčím a někde býti, aby se nemusel darebně po světě toulat, což se mu pranic nelíbilo.

Mezi dětmi kupcovými byla nejstarší sedmnáctiletá dcera jménem Leonora, děvče velmi hezké. Valentin prošel kus světa, viděl mnoho děvčat, ale po každé, když se na Leonorku podíval, byl by přísahal, že tak krásná žádná ze všech nebyla. A musel se na ni často dívat, protože seděla u stolu naproti němu. Valentin, nejsa stydlavý, nesklopil očí, kdykoliv se s jejími potkati musel. Ach! to byly oči, že by člověk na království nebeské zapomněl, když se do nich zahleděl.

Rodiče viděli ovšem brzy, že Leonorka polívku přesoluje a pečité připaluje a že nový mládenec více na dceru než na talíř hledí a převráceně odpovídá, když se ho kdo

nač táže, ale nebyli ještě usjednoceni, mají-li tomu přítrž učinit čili ne. Jen kdyby byli věděli, co vlastně ten mládenec jest, má-li vskutku jaké bohatství, že ani platu nechce, aneb dokonce jestli snad jen kvůli dceři k nim přišel, aby s ní mluvití mohl.

Jednou podvečer vyšel Valentin na procházku a zapomněl v roztržitosti klíček u svého pokoje. Paní kupcova šla okolo pokoje, a když tam klíč viděla, myslila si, že se musí přece přesvědčit, jestli služka novému mládenci pořádně uklízí a stele. Pomyslna, a již tam byla. „Jak náleží všechno dobře, čistě jako sklo,“ pravila. „Neslýchaná věc to, jak jsou ti zamilovaní lidé nepozorní, u skříně klíček nechá, u schránky též; aby sem někdo jiný vešel a třebaš něco vzal.“ Tak hubovala kupcova a popošla až ke schránce, na níž stála nevelká krásná skříně se stříbrným klíčkem. „Tu skřínku bych měla přece zamknout a klíček schovat, ale nač to, jestli v ní nic nemá? Aj, podívám se, však to neuhranu, ani kousek neuzmu, když se kouknu.“ Vtom se klíček zatočil a víko se otevřelo. „Můj spasiteli, oheň!“ zkríkla stará, svítíc do skříně. „Plná truhlička ohně, ale to nemůže býti oheň, co je to? Věru-li pak, drahé kameny, oj jaké krásné, ani sama královna takových nemá. Toť je nějaký princ, nic jinak. Nu, toho si může Leonorka s Pánembohem vzít!“ dokončila paní kupcová, a když upokojila zvědavost a všechno opět uzavřela, vrátila se k muži a s radostí mu novinu povídala, dokládajíc, že ho Leonorka musí chtít, a kdyby se jí třeba nelíbil.

Když Valentin zpozoroval, že jeho láska rodičům proti mysli není, hleděl se přesvědčit o lásce dceřině, a jsa té jist, žádal o její ruku.

Rodiče chtěli, aby se dříve s vlastním jměním vykázal, a když se Valentin se svým bohatstvím, které v samých drahých kamenech záleželo, vytasil, tu hned svolení jejich obdržel.

Za krátký čas byla svatba a při oltáři měla nevěsta tak krásný šperk na sobě, že co město městem stálo, nikdo takový neviděl. Všechny dívky jí štěstí její záviděly. Valentin proměnil několik kamenů v peníze a žil se svou Leonorou, kterou miloval více než sebe samého, u rodičů v blaženosti a rozkoši.

Než bohužel! štěstí jeho dlouhého trvání nemělo. Po půl létě se Leonora roznemohla a navzdor všem doktorům a líkům třetí den umřela. Valentin tu stál jako strom, jemuž krutá bouře jedním rázem všecek květ srazí a pustý a nahý státi nechá. Jeho chlouba, rozkoš, jeho jediná radost ležela v rakvi, chladná a bezcitná jako socha z mramoru. Vší útěchy prázden, beze slov, bez myšlenky bděl u mrtvoly drahé ženy, šel za ní, když ji odnesli, a zůstal při ní v kostele. Domluvy rodičů, těšení přátel, vše bylo marné; sám a sám klečel u rakve, když již dávno obyvatelé města ve spánku pohříženi byli. Klečel a modlil se. Pomalu se mysl jeho jasnila jako nebe, když černé chmury prchají a hvězdičky jedna za druhou se ukazují, tak mu opět myšlenky přicházely jedna za druhou. Byly to samé sladké upomínky, které si co sestry ruce podávaly a tak jediný skvělý pás utvořily, jímž duši jeho poutaly. Tu slyší ty sladké tóny, ty harmonie! – „Ó anděle můj strážný, tys mne vysvobodila!“ zvolá najednou hlasitě Valentin, vyskočí a sáhne za řádra, kde nosil zlatý lupínek. Již ho chce své Leonore na srdce klásti, tu vidí na něm svinutého hada, který mu své žihadlo ukazuje. Zděšen couvne Valentin zpátky a zakryje si oči, lístek pevně v ruce drže; po okamžení se však vzpamatuje, přistoupí blíže, ale již neviděl nic a směle lístek na milené srdce položil. Ó té rozkoše, když se to krásné oko zase na něho usmálo a to bělostné rámě plné živobyťí jej objalo!

Valentin chtěl hned se svou ženou zpátky se navrátit, ale ta nikterak domů jíti nechtěla a manžel jí musel přislíbit,

že s ní tu chvíli z města uteče a hodně daleko zajde, by se nikdo nedověděl, že z mrtvých vstala.

A což by jí byl Valentin odepřel?

Tu chvíli odebral se s ní z města, a než byl den minul, odpočívali v jedné vesnici. Tu si teprv Valentin vzpomněl, že nemá žádných peněz u sebe a bez nich že se do světa pustit nemůže.

„Vrať se tedy nazpátek,“ pobízela ho Leonora, „vezmi peníze, ale ať nezapomeneš na drahé kameny, já zatím tady zůstanu.“

Valentin odevzdal ženu svoji pod ochranu hospodského, který se zdál býti rozšafný muž, a navrátil se do města. Rodiče ho zdržovali, když jim řekl, že půjde do světa, ale nebylo naplat. Sebral všechny své věci, koupil koně a vůz, vzal jednoho ubohého sirotka za pacholka, a když se byl se všemi rozloučil, chvátal k vesnici, kde měl svůj nejdražší poklad schovaný. U hospody slezl, a vejda do sednice, ptá se, kde je Leonora. Ta mu vstříc nejde. Běda! s jakou to tváří vítá jej hospodář?

„Kde je moje žena, proč nepřichází mně naproti?“ ptá se Valentin.

„Pane, neuvalujte hněv na mne, já za to nemohu, ona se držet nedala, žena vaše je pryč.“

„Pryč? A kam by mohla jít, samojediná bez peněz, bez ochrance?“

„To všechno má; když jste odešel, táhlo tudy vojsko a stavilo se v mé hospodě. Mezi nimi byl krásný mladý důstojník, tomu se vaše žena zalíbila a on jí; i umluvili se a navzdor mému domlouvání odejeli spolu pryč. Kam, to vám ani povědět nemohu.“

„Ó běda, běda mně!“ vzdychl si Valentin a padl polo-omráčen do sesle.

To byla horší rána než smrt; proti té měl lík, ale jaký lík měl proti nevěře?

„To není možná, aby mne byla zradila,“ zvolal najednou. „Ten svůdník hanebný ji odvedl, a ona jistě na mé vysvobození čeká.“

Tu chvíli poručil pacholkovi sednouti na vůz, zaplatil dluh a v okamžení klusali koně cestou, po které byli, jak hospodský ukazoval, vojáci odtáhli. Jeli jim pořád po stopě, až se jich ve vzdáleném městě dopídili. Brzy se Valentin dověděl, že Leonora vskutku u krásného vysokorodého důstojníka bydlí a za jeho paní platí. Všecka naděje byla tedy ztracena. Brzy si chtěl ubohý zoufat, neboť mu byl život bez ní očištěm, brzy chtěl jíti do dalekého světa; ale kdež by v celém světě místečka našel, aby na ni byl mohl zapomenout.

Po mnohém bolestném rozjímání ustanovil se na tom, že vstoupí do pluku toho samého důstojníka, u něhož Leonora byla, by ji mohl aspoň často vidět a býti jí nápomocen, kdyby jeho přispění potřebovala. Ani nepomněl na ty muka, které bude museti snášet. Ó jak rád byl by jí všecko odpustil, kdyby se byla k němu vrátila, jak vřele byl by ji k srdci přitiskl, které nikdy nepřestalo ji milovati!

Najmul si malý domek na konci města, tam své věci složil a koně postavil a pacholkovi poručil, aby všecko hlídal a žádnému neprozrazoval, kdo jeho pán jest; až ho bude potřebovat, že k němu přijde.

Pacholek miloval pána svého jako svého otce a s radostí byl by pro něho do ohně skočil; slíbil tedy vše vykonati, co pán poroučel.

Když to Valentin do pořádku uvedl, šel k důstojníku a hlásil se na vojnu. Důstojník vida, že je hezký silný chlapík, bez meškání ho přijmul.

Vztek a litost střídaly se v prsou Valentinových, když důstojníka spatřil. Kolikráte myslil, že ho musí zabít, ale tu hned přirozená rozvážnost zvítězila, zvláště když po-

myslel, že by ho tím méně Leonora náviděla. Skryl tedy bolest v prsou a oblekl na sebe kabát vojenský.

„Není-li to trest za přestoupení mých povinností?“ porozmejšlel přitom. „Jak je tomu dávno, odhodil jsem ten kabát co těžké břemeno s radostí od sebe, nyní ho dobrovolně oblékám, bych mnohem těžšímu břemenu ulehčil. Moji kamarádi zaplatili to smrtí, já horší mukou.“

Byl tedy náš Valentin zase vojákem, ale sprostým.

Začasté, jsa na stráži, vídal Leonoru po boku důstojníkově oděnou ve skvostném rouchu, s tváří jako bohyně krásy se honosící. Ale když za ní patřil, s jakou vznešeností po boku krásného mladíka kráčí, jak hrdá její tvář a ten jindy tak cudný milostný pohled jak frejovně k sobě vábí, tu se mu zdálo, že to jeho žena není. Jak docela jinak byla se v jeho duši vtiskla! Přece však i tak se mu líbila.

Za krátký čas dával důstojník bál a Valentin měl poručeno jíti ke dveřím na stráž. Bylo mu to dost proti mysli, ale kdo se na vojnu dá, musí bojovat. Věda, že voják to slovíčko *musíš* nikdy zapomenouti nesmí, vzal svou zbraň a šel na vykázané místo. U vchodu do osvětlené síně musel stát jako sloup a žena jeho se uvnitř veselila, nevzpomenouc, že je srdce na světě, které se pro ni užívá.

Jednu chvíli jí přišlo jíti zrovna okolo něho, tu se hrdě vztýčil a bystře se na ni podíval. Ona trochu zbledla, ale ani slova nepromluvic obrátila se od něho a hned domácího pána v davu hledala; tomu řekla s poděšením, aby jí pověděl, kdo je ten voják, co stojí u dveří na stráži, doložíc: „Jestli se nepostaráš, aby tu chvíli z města odešel, bude po mně veta; on mne bude všude pronásledovat a snad mne i života zbaví.“

„Nestrachuj se, moje drahá, on je již kolik neděl vojákem a snad se na tebe ani nehněvá! Vyhnat jej bez příčiny nemohu a příčinu nemám k němu žádnou.“

„Já vím již příčinu. On je zde na stráži, až po bále můžeš ho počastovat a já zatím budu hledět, abych mu do vojenského tlumoku stříbrné lžice strčila, které napotom udáme, že se ztratily. U něho se najdou, a zloděj bývá hned oběšen, ne-li?“

„Ovšemže, ale je to nespravedlivé a já tomu přivolit nemohu,“ odpověděl důstojník, lekna se návrhu té ženy.

„Když tomu přivolit nemůžeš, tedy tě tu chvíli opustím.“

Sotva tu výhrůžku z úst vypustila, již klečel důstojník u jejích nohou a slíbil všecko, cokoliv ona chtěla. Byla to ovšem hanba na muže a vojáka, že ženu ve zlém poslechl.

Když bylo po bále a všickni hosté se rozešli, poručil důstojník Valentinu, aby zbraň a vše odložil, sedl a trochu se posilnil. Ochotně Valentin poručení vykonal, neboť se ubohý domníval, že se to stává na Leonořinu žádost a že by snad ráda s ním promluvila. Důstojník ho vedl do jiného pokoje a tam ho ctíl jídlem a pitím, co zatím Leonora lžice stříbrné do tlumoku mu strčila. Brzy viděl Valentin, že se zmýlil, a truchliv kráčel domů, neustále mysle na nevěrnici. Netrvalo to ale dlouho, stráž přišla a hned mu tlumok prohlížela, a když stříbrné lžice vytáhla, byl do vězení odveden. Sám o příčině jednání toho rozmýšlel a ze všeho soudil, že Leonora důstojníku řekla, že je on její pravý manžel a důstojník že se ho zprostit chce. Věděl dobře, že bude usmrcen, a právě když měl býti zbaven života, zachtělo se mu déle živu býti. To bylo snadno, jen kdyby byl mohl se svým pacholkem promluvit.

Druhý den byl mu beze všeho vyslýchání ortel přečten, že bude k večeru oběšen. Tu teprv začal se strachem přemýšlet, jak by se svého sirotka dopídil. A hle! tu vejde do dveří pacholek jeho a v okamžení u pánových nohou leží, s pláčem je líbaje.

„Jak jsi se dověděl, že jsem tu?“ ptal se ho přísně.

„Ó pane, včera hned se pověst o vaší krádeži, na niž já

ovšem nevěřím, po městě roznesla, a já si vás dal popsat. Jak jsem se ale ulekl, když jsem uhlodl, že jste vy to, pane a otče můj! Vydal jsem se dnes k žalářníkovi a prosil ho, aby mi dovolil s vámi promluvit a od vás se rozloučit, že jsme krajané. Ó můj nejdražší pane, kam se nebohý bez vás poděju?“

„Já vidím, že mne miluješ a že jsi můj jediný přítel na světě, proto ti také veliké tajemství svěřím,“ řekl Valentin a sáhl za ňadra. „Tu máš zlatý lístek, ten dobře schovej; až budu mrtev, potom přijď ke mně, ale aby tě nikdo neviděl, polož mi ten lístek na srdce, a já opět obživnu. Tak mi prokážeš velké dobrodiní, a já se ti odsloužím otcovskou láskou.“

Sirotek vzal lístek, s radostí vše vykonati přislíbil a mnohem veselejší se vrátil. K večeru byl Valentin k smrti odveden a odpraven. Jak se ale lid rozutíkal a nikoho viděti nebylo, spěchal pacholek k popravišti, aby svého drahého pána vzkřísil. Sotva lístek na srdce mrtvému položil, vzbudil ho k životu a s nevýslovnou radostí krácel nyní s pánem k malému domku.

Druhý den po odpravení bylo slyšet, že se paní důstojníková roznemohla a brzy nato že umřela. To byla pro Valentina radostná zpráva; nyní ji mohl po druhé vysvobodit, a potom myslil, že nebyla přece její láska uhaslá a snad ze zármutku nad jeho smrtí že se roznemohla a umřela. Viděl její pohřeb, slyšel nářek důstojníkův, ale srdce jeho plesalo. Až nad oči v plášť zaobalen čekal do tmavé noci, potom prosil hrobníka, aby mu otevřel, že chce ještě jednou svou paní vidět. Hrobník v domnění, že to důstojník, šel napřed a bez prodlení mu hrobku otevřel, zanechaje ho tam samotného. Bíle přistrojená ležela Leonora v rakvi. Nemoha se již ani té rozkoše dočkat, až ji v náruč svou pojme, rozhrnul závoj, odhalil ňadra a tu viděl při záři světél svinutého hada na srdci jejím ležeti.

I bylo mu, jako by někdo šeptal: „Zabí ho,“ a již sáhla ruka jeho po něm a noha potřela navždy jedovatou obludu. Zlatý lupínek se zatřpytil na jejím srdci a hluboký vzdech se vyvinul z bílých ňader.

„Ach, jak je mi volno,“ zašeptala tiše.

Tu slyší své jméno vedle sebe, pozvedne oči, vyskočí, a prosebně ruce k muži svému vztahujíc, volá: „Odpust duchu čistý, že jsem tě hanebně zavraždit dala! Hrozné svůdné myšlenky usadily se v mysli mé, ukrutná tíže svírala prsa má, co jsi mne po prvé od smrti vysvobodil. Od té doby se jiná duše ve mně usadila a já ji poslechnout musela; ta mne trýznila a o veškerou blaženost připravila, když jsem tvou smrt chtít musela. Odpust, odpust!“

„Já již dávno odpustil,“ přetrhl její nářek Valentin, „vědět jsem, že cizí duše tvé tělo na se přijala; ty bysi mne nebyla tak mučila. Nyní jsem zase živ, tvého ducha zlého jsem potřel, pojď tedy do mého náručí, bych viděl, že jsem tvoji lásku opět obdržel,“ a v radostném úžasu vinula se Leonora k prsoum svého manžela.

Tiše odnesl Valentin svou drahou ženu do domku, věrný pacholík zapřáhl do vozu a pryč to šlo jedním cválem do širého světa. V jedné vzdálené krajině koupili statek a žili v blažené lásce až do smrti, od které se již vysvoboditi nemohli a nechtěli.